

A KÚRIA

mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.III.37.141/2012/4.szám

A Kúria a Mocsai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr.Mocsai Sándor ügyvéd, által képviselt I.r. és II.r. felpereseknek a Nemzeti Közlekedési Hatóság Központ (1066 Budapest, Teréz krt. 38.) alperes ellen közigazgatási bírság tárgyában hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Szekszárdi Törvényszék 2012. január 4. napján kelt 9.K.20.746/2011/4. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 5. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott helyen és napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Szekszárdi Törvényszék 9.K.20.746/2011/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felpereseknek egyetemlegesen 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az LLT-014 forgalmi rendszámú és hozzákapcsolódó járműszerelvénnyel

tulajdonosa az I.r. felperes, vezetője pedig - a perbeli cselekmény elkövetésekor - a II.r. felperes volt. Az elsőfokú hatóság ellenőrei 2011. június 22. napján Dunaszentgyörgynél megvizsgálták a gépjárművet és a hozzá tartozó okmányokat. A helyszínen készült jegyzőkönyvben rögzítették, hogy a II.r. felperes nem megfelelően vezette a menetíró készüléket és a hozzá kapcsolódó tachográf korongokat, megsértette a közúti szállítás egyes szociális szabályaira (napi vezetési idő) vonatkozó előírásokat, illetve sérültek a menetokmány kiállítására és eseményszerű vezetésére vonatkozó szabályok is.

Az elsőfokú hatóság az eljárás megindításáról a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 29. § /3/ bekezdés a/ pontja alapján értesítette a felpereseket, melyet a felperesek 2011. június 30. napján átvettek.

Az I.r. felperes akként nyilatkozott, hogy a napi pihenőidőre vonatkozó megállapítást tudomásul veszi, ám abban a saját felelősségét nem ismeri el, a II.r. felperesnek ugyanis minden feltétele adott volt a kérdéses napon a pihenőidő betartására. A II.r. felperes a megállapított szabályszegésekért vállalta a felelősséget.

A Tolna Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelősége a 2011. július 13. napján kelt KH-T/KF/FO/NS/B/112/14/2011. számú határozatával az I.r. felperest a közúti szállítás egyes szociális szabályaira (napi vezetési idő), illetve a meghatározott okmány meglétéhez kötött közúti áru fuvarozásra (fuvarlevél nem megfelelő kiállítása, vezetése) vonatkozó rendelkezések megsértése miatt figyelmeztette. Kötelezte a hatóság a II.r. felperest a meghatározott okmány meglétéhez kötött áru fuvarozásra (fuvarlevél nem megfelelő kiállítása, vezetése) vonatkozó rendelkezések megsértése miatt 50.000 forint közigazgatási bírság megfizetésére.

A határozat alapján a II.r. felperes a bírságot befizette, a döntéssel szemben jogorvoslati kérelmet nem nyújtott be. Az I.r. felperes fellebbezett a határozat ellen, kérte a figyelmeztetés szankció mellőzését is. A fellebbezés elbírálása során az alperes a 2011. augusztus 9. napján kelt EH/MD/NS/B/266/1/2011. számú végzésével értesítette a II.r. felperest az eljárás megindításáról, majd a 2. alszámú határozatával, amely 2011. szeptember 2-án kelt, az elsőfokú határozatot megváltoztatta, az I.r. felperest 50.000 forint közigazgatási bírság kiszabása helyett figyelmeztetésben részesítette a II.r. felperest 230.000 forint közigazgatási bírság megfizetésére kötelezte.

Az alperes határozata ellen a felperesek nyújtottak be keresetet, annak felülvizsgálatát és hatályon kívül helyezését kérték.

Kiemelték, hogy a II.r. felperes az elsőfokú határozattal szemben fellebbezést nem nyújtott be, ekként az ő vonatkozásában beállt a határozat jogereje. Kifogásolták, hogy az alperes a határozatban úgy hozott új rendelkezéseket, hogy nem nyitotta meg a II.r. felperes részére az eljárás továbbfolytatásának lehetőségét, ekként kizárt volt az, hogy megfelelően védhesse érdekeit. Mindketten sérelmezték, hogy a közigazgatási határozatok nem rögzítették, hogy mi volt a konkrét jogszabálysértés, azaz eljárásjogi szempontból is kifogásolhatóak a döntések, tekintettel arra, hogy azok a szankció megállapítása kapcsán tényállást nem tartalmaznak.

A megyei bíróság a felperesek keresetét részben alaposnak értékelte és az alperes határozatát hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte. Ítéletének indokolásában a Ket. 128. § /4/ bekezdésére, a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I.tv. (a továbbiakban: Kkt.) 20. § /14/ bekezdésére hivatkozott. Kifejtette, hogy alapelv, ha az anyagi jogi jogszabály eljárásjogi rendelkezéseket tartalmaz, akkor ezeket az eljárási rendelkezéseket - mint speciális szabályokat - kell alkalmazni az eljárási tárgyú, tehát általános szabályokat tartalmazó jogszabály helyett. Mindezeket figyelembe véve megállapította a megyei bíróság, hogy a Ket. 128. § /4/ bekezdése és a Kkt. 20. § /14/ bekezdése, mint általános és speciális jogszabály viszonyul egymáshoz, amely viszonylatban a fent kifejtettek szerint a speciális jogszabály, azaz a Kkt. 20. § /14/ bekezdése az irányadó.

Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú döntésnek két, egymástól egyértelműen elkülöníthető rendelkezése van, mégpedig az I.r., illetve a II.r. felperes szankcionálása. Ez attól függetlenül megállapítható, hogy az alapul szolgáló cselekmény - a fuvarlevél nem megfelelő kiállítás, vezetése - miatt alkalmazott joghátrányt, mindkét felperesre nézve értékelte a hatóság. Az alperesi döntés fenntartotta az I.r. felperes figyelmeztetését a fuvarlevél nem megfelelő vezetése miatt, ám a napi vezetési időre vonatkozó szabályszegést úgy hárította a II.r. felperesre, hogy őt amellet egy másik, az első fok által nem értékelt cselekmény, a tachográf korong szabálytalansága miatt is szankcionálta.

Kifejtette a megyei bíróság, hogy a Kkt. 20. § /14/ bekezdése a „ fellebbezéssel nem támadott rendelkezést” kitételt tartalmazza. Ennek a bíróság értelmezése szerint lehet alanyi és tárgyi oldala. Az alanyi oldal a joghátránnyal sújtott ügyfél, a tárgyi oldal pedig az elkövetett szabályszegés. A perbeli esetben mind az alanyi, mind pedig a tárgyi elkülönülés fennállt. Az elsőfokú döntés nem kötelezte semmire a napi vezetési idő, illetve a tachográf korong használata kapcsán a II. felperest, az ő bírságolása a fuvarlevél szabálytalan vezetésén alapult. Tekintettel arra, hogy a őt érintő rendelkezés ellen fellebbezést nem nyújtott be, az jogerőssé vált, azaz az alperes egyéb ténybeli

alapokon nyugvó újabb szankciókkal nem terhelhette volna meg őt.

Minderre tekintettel szerint az alperes megsértette a Kkt. 20. § /14/ bekezdésében írt, a határozat részjogerejére vonatkozó rendelkezést, miután a fellebbezést be nem nyújtó II.r. felperest úgy kötelezte további 30.000 forint, illetve 150.000 forint közigazgatási bírság megfizetésére, hogy olyan tárgyi cselekményeket is a terhére rótt, amelyet az ő vonatkozásában az elsőfokú hatóság nem értékelte. Ezért téves volt az az alperesi eljárási cselekmény is, hogy a fellebbezés előterjesztését követően nem a jogorvoslati kérelmet benyújtó I.r., hanem a II.r. felperesnek küldött értesítést a másodfokú eljárás megindulásáról.

Megállapította ugyanakkor azt is a megyei bíróság, hogy az elsőfokú hatóság a tényállást teljes egészében feltárta és abból helyes jogkövetkeztetést vont le. Azt is egyértelműnek találta, hogy az irányadó jogszabályokat hívta fel a döntésében, és hogy azok alapján az I.r. felperes figyelmeztetése, valamint a II.r. felperest közigazgatási bírság fizetésre kötelezése helytálló és jogszerű volt.

A megismételt eljárás vonatkozásában az alperesnek előírta a megyei bíróság, figyelembe kell vennie azt, hogy a II.r. felperes tekintetében fellebbezés hiányában az elsőfokú határozat részjogereje beállt, ezért döntést csak az I.r. felperesre nézve hozhat a fellebbezésben írt kifogások tükrében. Ez nyilván azt is jelenti, hogy a II.r. felperes tovább nem szankcionálható, ránézve a megismételt alperesi eljárásban döntést nem lehet hozni.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását, másodlagosan a hatályon kívül helyezés mellett a Szekszárdi Törvényszék új eljárásra utasítását kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet jogszabálysértő, mivel téves jogértelmezése miatt sérti a Ket. 128. § /4/ bekezdését, 104. § /3/ bekezdését, 105. § /2/ bekezdését, valamint a Kkt. 20. § /14/ bekezdését. Tévesnek tartotta azon bírói következtetést, miszerint jelen ügyben a fellebbezés elbírálása nem hatott volna ki a II.r. felperes felelősségét érintő elsőfokú rendelkezésre, ezért e tekintetben részjogerő állt be a másodfokú határozat meghozatalát megelőzően. Hangsúlyozta, hogy a Ket. 104. § /3/ bekezdése szerint az alperes a fellebbezési eljárásra vonatkozó jogszabályok értelmében nincs kötve a fellebbezésben foglaltakhoz. A Ket. 105. § /2/ bekezdése reformatórius jogkört biztosít az alperes számára. A fellebbezési kérelem nem tartalmazott a II.r. felperes elmarasztalására vonatkozó kérelmet, azonban e tekintetben nem hagyható figyelmen kívül, hogy a tárgyi eljárásban a felelősség tisztázása az elsőfokú közlekedési hatóság által is feltárt tényállás azonossága miatt a II.r. felperest is érinti. Az eljárás

felülvizsgálata során a másodfokú hatóságnak a tényállást teljes körűen fel kellett tárni és ennek során vizsgálnia kellett valamennyi felelősségre vonható személynek a tényállás megvalósításában kifejtett magatartását és az ahhoz kapcsolódó felelősségét. Okfejtése szerint az I.r. és II.r. felperesek felelősségének vizsgálata nem választható szét egymástól akkor sem, ha az elsőfokú határozat különálló rendelkezéseket tartalmaz, az I.r. és II.r. felperesek felelősségének megállapításáról vagy meg nem állapításáról. Az ügy jellege, miszerint a jelen tényállás megvalósításáért több személy tehető felelőssé, logikailag kizárja, hogy az egyik felelős személy által az egy azon tényállást érintő rendelkezés megtámadása ne hasson ki a másik személy felelősségét érintő rendelkezésre. Az alperes álláspontja alátámasztásaként hivatkozott a közúti árufuvarozáshoz, személyszállításhoz és a közúti közlekedéshez kapcsolódó egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, valamint a bírságolással összefüggő hatósági feladatokról szóló 15/2009. (VII.29.) Korm.rendelet (a továbbiakban: Bírságrendelet) rendelkezéseire, amelyek a felelősség-megosztás lehetőségét szabályozzák. Utalt továbbá az EK rendelet tárgyi eljárásra vonatkozó rendelkezéseire is, melynek értelmében mind a vállalkozó, mind a járművezető kötelezettsége kiterjed a vezető és pihenőidő tényszerű adatainak rögzítésére.

Az alperes álláspontja szerint a hivatalbóli döntés felülvizsgálati eljárások keretében a hatóságnak olyan döntési jogkörei vannak, amelyek a teljes jogerőt is felülrírják, e jogszabálysértő döntés felülvizsgálata esetében. Az elsőfokú hatóságnak a Ket. 114. §-a biztosítja a jogerős döntés módosítását vagy visszavonását. A másodfokú hatóság, mint felügyeleti szerv számára pedig a 115. § adja meg a lehetőséget, hogy felügyeleti eljárás keretében az egész felelősségi kört felülvizsgálja és a feltárt jogszabálysértést megszüntető döntést hozzon a részjogerőre, sőt a teljes jogerőre való tekintet nélkül. Mivel valamennyi döntés felülvizsgálat az esetleges jogszabálysértés kiküszöbölésére irányul, az alperes érvelése szerint a fellebbezési eljárásban sem indokolt leszűkítve értelmezni a másodfokú hatóság döntési jogkörét. Erre tekintettel nem követett el jogsértést az alperes akkor, amikor a II.r. felperes felelősségére vonatkozó elsőfokú rendelkezést megváltoztatta. A fellebbezési kérelem lényegében a felelősség tisztázásra irányult, amely kérdés érinti mind az I.r., mind a II.r. felperest, így ez által a nem fellebbező II.r. felperesre vonatkozó elsőfokú határozati rendelkezést is.

A felperesek felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § /1/ bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A Kúria álláspontja szerint a megyei törvényszék megfelelő alapossággal feltárta és rögzítette ítéletének indokolásában az ügyben irányadó tényállást, abból azonban az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések, eljárásjogi előírások értelmezésekor részben téves jogkövetkeztetést vont le. A Kúria a döntés érdemét helytállónak értékelte, azonban a jogerős ítélet indokolásának a megismételt eljárásra vonatkozó részét és iránymutatását az alábbi módosításokkal tartotta hatályban.

A perben rendelkezésre állt iratanyag alapján egyértelműen megállapítást nyert, hogy a 2011. június 22. napján tartott hatósági ellenőrzés során a közlekedési hatóság szabálytalanságokat, mulasztásokat tárt fel az I. és a II.r. felperes vonatkozásában egyaránt. Az elsőfokú közlekedési hatóság az I.r. felperest figyelmeztette, a II.r. felperessel szemben 50.000 forint közigazgatási bírságot szabott ki. Az elsőfokú határozat ellen csakis az I.r. felperes fellebbezett, a II.r. azt tudomásul vette, és a bírságot megfizette.

Megjegyzi a Kúria, hogy a keresettel támadott alperesi határozat alapvetően hibás rendelkezést tartalmaz az I.r. felperest illetően, amikor az 50.000 forint közigazgatási bírság kiszabása helyett figyelmeztetésben részesíti. Az elsőfokú határozat az I.r. felperest csakis figyelmeztetéssel szankcionálta, pénzbírságot vele szemben nem szabott ki, így téves és iratellenes volt a másodfokú hatóság részéről a közigazgatási bírság mellőzése.

Az alperesnek a másodfokú eljárása során észlelnie kellett volna, hogy az elsőfokú döntést kizárólag az I.r. felperes támadta, így a másodfokú eljárásban - a felülvizsgálati kérelmében is hivatkozott reformatórius, a Ket. 105. § /2/ bekezdése szerinti döntési jogkörénél fogva - érdemi döntést csak az I.r. felperesre vonatkozóan hozhatott volna.

Kétségtelen, hogy a Ket. 104. § /3/ bekezdése értelmében a másodfokú hatóság a sérelmezett döntést, valamint az azt megelőző eljárást megvizsgálja; ennek során nincs kötve a fellebbezésben foglaltakhoz.

A Ket. ezen előírása a Kkt. hatálya alá tartozó eljárásokra is érvényes és azokban is alkalmazandó. Amennyiben az alperes az elsőfokú hatóság által hozott döntés jogszabálysértő voltát, a felelősség nem megfelelő megosztását és szankcionálását észlelte, ennek jogi megoldása a fellebbezéssel támadott elsőfokú határozat megsemmisítése és az elsőfokú hatóság új eljárásra kötelezése lett volna, megfelelő iránymutatás mellett.

Súlyosan jogszabálysértőnek tekinthető a másodfokú hatóság azon eljárásra, amikor is a fellebbező által csatolt bizonyítékok figyelembevételével és azokra hivatkozással marasztalja el a másodfokú eljárásban részt nem vevő, alapvetően érintett felet (II.r. felperes). Erre az alperesi hatóságot sem a Ket., sem a Kkt. rendelkezései nem jogosították fel.

Olyan globális megítélésű ügyben, mint a perbeli is, a fellebbezési eljárásban a megváltoztatási jogkör gyakorlásának, az ügyben érdemi döntés hozatalának csakis akkor van helye - a Ket. 105. § /3/ bekezdéséből következően is - ha valamennyi érintett fél a másodfokú eljárásba is részt vesz és ügyféli jogosítványait is gyakorolhatja.

Leszögezi a Kúria, hogy a Kkt. 20. § /14/ bekezdése szerint a II.r. felperes vonatkozásában - a vele szemben hozott döntést érintő fellebbezés hiányában - beálló részjogerő miatt a II.r. felperessel szemben nem hozhatott volna az alperes az elsőfokú határozatot megváltoztató döntést. Új tényállást a másodfokú eljárásban a II.r. felperes közreműködése nélkül nem állapíthatott volna meg és annak jogkövetkezményeit sem vonhatta volna le. A megváltoztatási jog gyakorlása nem kötelezettség a közigazgatási hatóság számára. Ebből következően nem volt megalapozott az alperesnek a tényállás-tisztázási kötelezettség folytán, a részjogerő beálltának kizártságára vonatkozó felülvizsgálati kérelembeli okfejtése sem.

Minderre tekintettel a Kúria megalapozottnak tartotta a megyei törvényszék azon döntését, amelyben az alperes határozatát hatályon kívül helyezve, az alperes eljárásának megismétlését rendelte el. Az alperes új eljárása során a II.r. felperesre nézve hozott döntés tekintetében annak részjogerőre emelkedése alapulvételével kell határozatát meghoznia.

Minderre figyelemmel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat nem sértette meg, ezért azt a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült felperesi perköltség megfizetésére a Kúria az alperest a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó, Pp. 78. § /1/ bekezdés és 82. § /1/ bekezdés szerint kötelezte.

A tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes személyes illetékmentessége folytán a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § /1/ bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli.

, 2013. január 23.

**Dr.Sperka Kálmán sk. a tanács elnöke. Dr.Fekete Ildikó sk. előadó
bíró, Dr.Kovács Ákos sk. bíró.**

A kiadmány hitelével

bírósági írnok